

Педикульоз: Профілактика та лікування

Цією хворобою може інфікуватися кожний, незалежно від соціального становища при безпосередньому контакті з завошивленими особами, здебільшого волоссям, при користуванні спільними речами – одягом, білизною, головними уборами, гребінцями, щітками для волосся тощо. При значній завошивленості людини воші можуть переповзати по підлозі та по різних предметах, на яких вони можуть зберігати життєздатність впродовж 2-х діб.

Людина може бути уражена педикульозом в громадському транспорті, магазині, басейні по місцю навчання чи роботи. Сприяють розмноженню вошей скупченість населення та не виконання правил особистої гігієни.

Воші людини – це специфічні паразити, які проводять все своє життя на людині та харчуються її кров'ю, вони являються переносниками збудників висипного тифу, волинської гарячки та зворотного тифу.

На тілі людини паразитує три види вошей: платтяні, головні та лобкові. Профілактика педикульозу та боротьба з ним має велике протиепідемічне значення.

Симптомами ураження педикульозом є свербіж волосистої частини голови, який виникає внаслідок подразнення секретом, який виділяють воші в місці укусу під час кровосмоктання. Людина розчісує сверблячу ділянку шкіри та втирає в ранку екскременти воші, в яких можуть міститись рикетсії. Так збудники інфекційних хвороб потрапляють в кров людини, інфікуючи її.

На щастя, в Україні в останні роки склалася відносно благополучна епідемічна ситуація щодо рикетсійних небезпечних інфекційних хвороб людей, переносниками яких є воші: Волинська гарячка не реєструється з 1953 року, епідемічний висипний тиф з 1984 року, в окремі роки реєструються поодинокі випадки захворювань на хворобу Брілла.

Рівень ураженості населення на педикульоз в більшості областей України знизився. У Немирівському районі реєструються поодинокі випадки ураженості педикульозом – у 2018 році – 3 випадки (2 учні загальноосвітніх шкіл та 1 пенсіонер), в 2019 році - 6 випадків (4-ро дітей та 2-є дорослих).

Тривалість життя воші складає 20-45 днів. При своєму розвитку воші проходять 3 стадії: яйце – “гнида”, личинка та статевозріла воша. В середньому на добу самиця відкладає до 10 яєць (гнид), а за все своє життя – близько 300 яєць. Яйце має довгасту форму (1,0-1,5 мм довжини), жовтувато-білого кольору, особливою клейкою речовиною щільно прикріплюється до волосся, білизни або інших одягу. Яйця розвиваються при температурі 38° С впродовж 5 днів, при температурі 25° С впродовж 16 днів. Температура нижче від 25° С перешкоджає розвиткові яєць.

Личинка сірувато-коричневого кольору, пересувається за допомогою 3 пар лапок, з кігтикками, що дозволяє їм міцно триматися на волоссі або тканині.

Дорослі воші сірувато-коричневого забарвлення, після кровосмоктання темніші, самиці більші за самців.

Появу вошей слід попереджувати. Для цього необхідно суворо дотримуватись правил особистої гігієни, проводити систематичне прибирання приміщень, утримувати в чистоті предмети побуту та меблі. Батьки повинні слідкувати за дотриманням дітьми правил особистої гігієни та регулярно оглядати волосся дитини.

Якщо, не дивлячись на заходи особистої гігієни, воші та гниди все-таки з'явилися, їх необхідно знищувати. Боротьба з вошивістю зводиться не тільки до знищення вошей на тілі людини, але й на одязі, постільних речах та в приміщеннях. Дезінсекційні заходи по боротьбі з вошами включають механічний, фізичний та хімічний методи боротьби.

На сьогодні, через аптечну мережу реалізується широкий асортимент препаратів, за допомогою яких можна позбутися цих паразитів. При виборі протипедикульозних препаратів необхідно звертати увагу на вимоги інструкцій з їх застосування щодо виду педикульозу, вікової категорії тощо.

Після використання протипедикульозних препаратів гниди у своїй більшості або всі повністю є нежиттєздатними. Проте, важко провести повну диференціацію живих гнид вошей та тих, що загинули. Тому після протипедикульозної обробки необхідно провести видалення їх механічним шляхом. Для полегшення їх видалення волосся змочують розведеним 5-9% столовим оцтом, зав'язують поліетиленою хусткою і рушником, витримують 30 хвилин, полощуть у проточній воді, після чого вичісують густим гребенем загиблих вошей та їх яйця “гниди”.

Оскільки головні воші можуть знаходитись не тільки на волосяній частині голови, але й на інших частинах тіла, необхідно провести повне миття тіла, бажано з використанням мийних засобів (наприклад, шампуню), що мають протипедикульозні властивості.

Із фізичних методів обробки використовують чищення речей, обробку високою температурою. Гнида має щільну оболонку, яка захищає її від впливу різноманітних несприятливих факторів зовнішнього середовища, тому прання білизни без кип'ятіння не звільняє її від гнид, які залишаються живими. Завошивлену білизну необхідно кип'ятити у 2% розчині кальцинованої соди впродовж 15 хвилин з моменту закипання, прасувати з обох боків, звертаючи особливу увагу на шви, збірки та зморшки. Для обробки одягу та постільних речей застосовують переважно камерну дезінсекцію, яку в районі проводять фахівці відділення дезінфектології Немирівського міжрайонного відділу лабораторних досліджень.

Ефект боротьби з вошами буде досягнутий лише при умові одночасного знищення їх на голові, тілі, білизні, одязі та інших речах.